

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 58976-12-16 פלוני נ' אלמונית ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לפני כבוד השופט טל פפרני

התובע/הנתבע: פלוני ת.ז. ---

נגד

הנתבעת/התובעת: אלמונית ת.ז. ---

הקטינים: 1. קטין א' ת.ז. --- ת.ל. --- (להלן: "הבן")
 2. קטינה ב' ת.ז. --- ת.ל. --- (להלן: "הקטינה ב'")
 3. קטינה ג' ת.ז. --- ת.ל. --- (להלן: "הקטינה ג'")

חקיקה שאוזכרה:

[חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962](#)

מיני-רציו:

* בית המשפט לענייני משפחה דן בבקשותיהם של האם והאב לביטול צו עיכוב יציאת הקטינים מישראל, לצורך נסיעה לחו"ל בחופשת הקיץ. כן נדונה בקשת האב להרחבת זמני השהות עם בנותיו.

* משפחה – משמורת קטינים – טובת הילד

* משפחה – משמורת קטינים – עקרון טובת הילד

* משפחה – משמורת קטינים – הוצאת קטין מהארץ

עניינה של החלטה זו בבקשותיהם של האם והאב לביטול צו עיכוב יציאת הקטינים מישראל, לצורך נסיעה לחו"ל בחופשת הקיץ, וכן בקשת האב להרחבת זמני השהות עם בנותיו.

בית המשפט לענייני משפחה קבע כלהלן:

אין חולק כי צו עיכוב יציאה מן הארץ פוגע בזכות התנועה של הקטין שהיא זכות חוקתית. ואולם, לצד זכות זו, עומדת זכותו של האב לקיום חובותיו וזכויותיו כהורה, וזכותם של הקטינים לקשר רחב ומשמעותי עם שני הוריהם. במקרה של התנגשות בין הזכויות, על בית המשפט לערוך את המאזן הנכון.

בעת שבית המשפט שוקל האם להתיר יציאתם של הקטינים לחו"ל, עליו להביא בחשבון בין יתר השיקולים, את הנזק שעלול להיגרם לקשר שבין הקטינים להורה הנוטר בישראל. מדובר בשיקול מהותי. בנסיבות הספציפיות, החריגות, של תיק זה, ככל שיש להכריע בין זכותם של הקטינים ליציאה לחופשה בחו"ל עם האם, למול זכותם לקשר עם האב, וככל שקיים חשש ממשי כי נסיעה כאמור עלולה להוביל לפגיעה בקשר שבין הקטינים לאב, זכותם של הקטינים לקשר גוברת, ומתוך ראיית טובתם, אין מקום להתיר את הנסיעה.

החלטה

עניינה של החלטה זו ארבע בקשות:

- א. **בקשת האם** - מיום 19/6/18, לביטול צו עיכוב יציאת הקטינים מישראל, לצורך נסיעה לחו"ל בחופשת הקיץ, לתקופה של 8-10 ימים.
  - ב. **בקשת האב** - מיום 24/6/18, לחלוקת זמני השהות עם הבנות בחופשת הקיץ.
  - ג. **בקשת האב** - מיום 24/6/18, להרחבת זמני השהות עם הבנות החל מחודש ספטמבר ואילך.
  - ד. **בקשת האב** - מיום 24/6/18, לביטול צו עיכוב יציאת הקטינים מישראל לצורך נסיעה לחופשה בחו"ל בחופשת הקיץ, לתקופה של 5 ימים.
1. נוכח ריבוי הבקשות ואופיין, סברתי כי נכון יהיה שהצדדים ישתפו פעולה בניסיון לפתור המחלוקת בהסכמה, בסיוע של הגב' ____, אשר מונתה, בהתאם להחלטה מיום 7/6/18, לטפל בסוגיית מצבו של הבן, אשר מסרב, כמעט לגמרי, להיפגש עם האב, ומצוי במצב רגשי נפשי קשה ביותר. בהתאם להחלטתי מיום 25/6/18 התבקשו הצדדים להודיע מדוע לא יפנו ויביאו המחלוקת בפני הגב' ____. האב הודיע בתגובתו, כי הגב' ____, מונתה לשמש מטפלת בסוגיית חיזוק הקשר בינו לבי הבן, ואין מקום להרחיב את הסמכויות שניתנו למטפלת, בעיקר לנוכח סד הזמנים והחשש מפני נזק צפוי ופגיעה בקשר בינו לבין הבנות. ביום 28/6/18, הודיעה האם כי היא מסכימה להעברת המחלוקת לגב' ____. לנוכח עמדות הצדדים, קבעתי דיון בפני ביום 2/7/18.
  2. ביום 27/6/18, הגישה עו"ד גלית לנקרי ביטון, האפוטרופא לדן של שלושת הילדים, הודעת עדכון. כעולה מההודעה, האפוטרופא לדן ערכה ביקור בגן בו לומדת הקטינה ב', פגשה בה ובגנת, והתרשמה כי הקטינה ב' מתפקדת היטב, נפרדת בקלות בעת ההגעה לגן ובסוף היום. הקטינה ב' תיארה כי היא אוהבת ללכת לבית האב, ותיארה חוויות חיוביות. לפיכך, סבורה האפוטרופא כי יש מקום לקבל את בקשת האב ולהורות על הרחבת זמני השהות עם

האב, ובמקביל להליך הטיפולי שיעברו הצדדים אצל הגב' __, יש לקדם ולהעמיק את הקשר של הבנות עם האב, באופן שיכלול הרחבה משמעותית עד כדי מחצה בתקופת החופש בקיץ כולל לינה, וכך גם לקראת שנת הלימודים הקרובה.

3. ביום 1/7/18, הגיש ב"כ האם בקשה לדחיית מועד הדיון, וזאת עקב שני דיונים אחרים שהיו קבועים ביומנו. ב"כ האב התנגד לבקשה, והפנה לעובדה כי בתגובת האם שהוגשה ביום 28/6/18 [לאחר ההחלטה על קביעת מועד הדיון], לא ציין ב"כ האם כי הוא לא יוכל להופיע במועד שנקבע. עוד ציין ב"כ האב כי לאם עו"ד נוסף המייצג אותה, אשר יכול להתייצב לדיון.

4. סופו של דבר, בהחלטתי מיום 1/7/18, הוריתי על דחיית מועד הדיון ליום 17/7/18. במקביל, הוריתי על הרחבת מסגרת המפגשים בין האב לבנות לחודשים יולי אוגוסט, באופן שבו האב אוסף את הבנות מבית האם בשעה 09:00, או מסיום הקייטנה, ומחזיר אותן לבית האם למחרת בבוקר. בנוסף, מידי סופ"ש לסירוגין מיום ו' ועד ליום א'. ביום 2/7/18, הגישה האם בקשה לביטול ההחלטה מיום 1/7/18, המורה על הרחבת זמני השהות, כאשר לדבריה, לא ניתנה בידה אפשרות להגיש עמדתה כנדרש. ביום 2/7/18, דחיתי את בקשת האם, מהטעמים שפורטו באותה החלטה.

5. האם פנתה והגישה בר"ע על ההחלטה, וביום 11/7/18, ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי, כבוד השופט ח' שרעבי, בתיק [רמ"ש 9057-07-18](#), אשר קבע כדלקמן:

"בנסיבות אלה צודקת המבקשת בטענתה ברמ"ש זה, כי הלכה למעשה נמנעה ממנה זכות התגובה לבקשת המשיב. בצר לה, פנתה למחרת מתן ההחלטה הראשונה לבימ"ש קמא ב"ב בקשה דחופה לביטול ההחלטה מיום 1.7.18 שניתנה במעמד צד אחד מחובת הצדק" ושטחה את טענותיה. בימ"ש קמא נתן בו ביום החלטתו הדוחה את הבקשה תוך שציין כי ניתנה למבקשת אפשרות להביע עמדתה לבקשה וכי זו הובעה במפורש, וציין את תגובת המבקשת בתיק קמא מיום 28.6.18 כדוגמא לכך.

21. בכל הכבוד, אינני מסכים עם עמדת השופט קמא דלעיל.

עיון בתגובת המבקשת בתיק קמא מיום 28.6.18 שבאה בעקבות החלטת בית המשפט מיום 25.6.18 (ראה סעיפים 6 ו-19 לעיל) מלמד, כי רוב רובה עוסקת בטענות המבקשת לגבי חוסר שביעות רצון המשיב מההליך הטיפולי, התנגדותו והיעדר שיתוף הפעולה מצידו לכאורה. לא מצאתי ולו טענה אחת העוסקת בעמדת

המבקשת בבקשת המשיב להרחבת זמני השהות של הקטינות עימו בחודשי יולי – אוגוסט.

22. על אף זאת איני מורה על ביטול ההחלטה מיום 1.7.18, משני טעמים עיקריים מצטברים כדלקמן:

א. לנוכח הדיון הקרוב הקבוע בתיק (17.7.18) בו יישמעו טענות הצדדים בענין הרחבת זמני השהות של הקטינות בחופשת הקיץ, לרבות טענות המבקשת. (כקביעת השופט קמא בהחלטה השניה).

ב. טובת הקטינה _ . לטעמי לא ראוי לקטוע זמני שהות מורחבים שהחלה בהם בחופשת הקיץ (מכח ההחלטה מיום 1.7.18), טרם החלטה סופית לגבי גורלם ו/או היקפם.

23. בכל הקשור לקטינה __, הרי שעיקוב ביצוע ההחלטה מיום 1.7.18 שנתתי במסגרת רמ"ש זה יעמוד בתוקפו עד להכרעה סופית של בימ"ש קמא בבקשה להרחבת זמני השהות בחופשת הקיץ, לאחר הדיון הקרוב בין הצדדים שיעסוק גם בבקשה זו. נדגיש כי עסקינן בפעוטה רכה בשנים שנטען כי עדיין יונקת (וגם נתון זה יש לברר עובדתית). לגבי קטינה זו, ההחלטה קמא מיום 1.7.18 עוכבה בראשית הדרך, וכך ימשיך להיות עד לשמיעת טענות המבקשת בנדון בדיון קרוב.

ודוק – אין באמור לעיל לפגוע הזמני השהות האחרים הקבועים בין המשיב לקטינה __, כמפורט בסעיף 4 לעיל.

סוף דבר

24. לאור כל האמור לעיל אני מורה כדלקמן:

א. ההחלטה מיום 1.7.18 תישקל מחדש ע"י השופט קמא, לאחר שמיעת הצדדים בפניו בדיון הקרוב, הקבוע ליום 17.7.18.

ב. עד החלטה אחרת של השופט קמא:

יעמוד בתוקפו עיכוב ביצוע ההחלטה הראשונה שניתנה בסוגיית זמני השהות בחופשת הקיץ לגבי הקטינה __; זמני השהות של הקטינה

**____ בחופשת הקיץ ימשיכו להתקיים כקבוע
בהחלטה הראשונה."**

6. ביום 16/7/18, הגיש ב"כ האם בקשה לדחיית מועד הדיון שהיה קבוע ליום 17/7/18, וזאת נוכח פטירת אביו ז"ל. בהחלטתי מאותו יום, קבעתי למרות הנסיבות החריגות, נוכח העובדה שהאם מיוצגת באמצעות שני עורכי דין, שאינם מאותו משרד, בצירוף העובדה כי משמעות דחיית הדיון, הנה כי הוא יתקיים לאחר הפגרה, כאשר תכליתו נועדה להסדרת מחלוקות בתקופת חופשת הקיץ, יתקיים הדיון כמתוכנן, תוך שתיתן לאם אפשרות להשלמת טיעון בכתב. ביום 17/7/18 הופיעה האם ללא ייצוג, ולנוכח הסכמתה על הגשת טיעונים בכתב, בוטל הדיון וניתנו הוראות דרושות.

ביטול צו עיכוב יציאת הקטינים מישראל:

7. במקרה דנן, סוגיית יציאתם של הקטינים מישראל, נדונה בפני בעבר. בקליפת אגוז יאמר, כי בנסיבות הספציפיות, החריגות, של תיק זה, ככל שעלי להכריע בין זכותם של הקטינים ליציאה לחופשה בחו"ל עם האם, למול זכותם לקשר עם האב, וככל שקיים חשש ממשי כי נסיעה כאמור עלולה להוביל לפגיעה בקשר שבין הקטינים לאב, דומני כי זכותם של הקטינים לקשר גוברת, ומתוך ראיית טובתם, אין מקום להתיר את הנסיעה. בעניין זה, אין לי אלא לחזור על הדברים שנאמרו על ידי בהחלטתי מיום 21/1/18 כדלקמן:

8. כבר כעת אציין כי המקרה שלפניי אינו מקרה "רגיל". במקרה רגיל, אין כל מניעה כי ילדים ייקחו חלק באירועים משמעותיים בחיי הוריהם, ויש אף לעודד זאת. במקרה רגיל, אין מניעה כי לצורך מטרה זו, יצאו הילדים לנסיעות עם אחד ההורים, גם לחו"ל, גם לפרקי זמן בלתי מבוטלים, ואף יפסידו לשם כך לימודים. במקרה רגיל, ניתן אף להסכים לקיום קשר טלפוני או קשר חלקי אחר של הילדים עם ההורה שנשאר בישראל, למשך תקופת הנסיעה. במקרה רגיל, אכן, כטענת האם, עיקר המשקל יינתן על שאלת החזרתם של הילדים לישראל ועל הסיכון הטמון באי החזרתם.

9. המקרה בפנינו אינו מקרה "רגיל".

10. במקרה בפנינו, המחלוקת היחידה בין ההורים קשורה לקטינים, למשמורתם, ולחלוקת הזמן ההורי, כאשר תלויות

בפני תביעות הדדיות למשמורת. אין בין הצדדים מחלוקת רכושית. תביעת המזונות הוכרעה בפסק דין שניתן על סמך החומר הכתוב ללא חקירות ושמיעת עדים. למרות זאת, מדובר בסכסוך מר וקשה, המצוי, משך תקופה ארוכה מאוד, בעצמה גבוהה ביותר, כאשר כפי שיפורט להלן, שלושת הקטינים מצויים בסיכון גבוהה. הקשר בין הבן לאב נותק כמעט כליל, וקיים חשש ממשי לפגיעה ואף ניתוק הקשר בין הבנות לאביהן.

11. החל מתחילת ההליכים, ניתן לאפיין את התנהלותה של האם כמי, שלמרבה הצער, אינה מודעת כלל לחשיבות הקשר שבין הקטינים לאביהם, אינה מעודדת את הקשר, ובעקיפין, אף גורמת לפגיעה בקשר כאמור. החל מתחילת ההליכים, התנגדה האם לכל הצעה ופניה להרחבת מסגרת המפגשים בין האב לקטינים וכל הרחבה כאמור בוצעה במסגרת החלטות שיפוטיות ובניגוד לעמדתה.

12. על מנת להבין עד כמה לקויה קשה ובעייתית התנהלות האם, אחזור בקצרה על עיקרי ההתפתחויות והאירועים בתיק. ביום 15.12.16 ניתנה החלטה המאפשרת למשיב לקחת את הקטינים לחתונת אחיו, למרות התנגדות המבקשת שטענה למסוכנות מצדו של המשיב. ביום 18.12.16 ניתנה החלטה נוספת, ולפיה נדחתה בקשה שהוגשה על ידי המבקשת בטענה כי הקטינים אינם יכולים להיפגש עם אביהם לאור מצבם הרפואי. ביום 14.2.17 ניתנה החלטה ובה התרה בית המשפט במבקשת כי עליה לעשות יותר לצורך חיזוק הקשר בין הקטינים לבין האב.

13. בתסקיר שהוגש לבית המשפט על ידי עו"ס לסדרי דין מיום 19.3.17 צוין כי הילדים כלואים בקונפליקט נאמנות קשה בין ההרים, למרות שבתצפיות נפרדות, נצפה קשר טוב בין הבן לשני הוריו. במסגרת מאפיינים של ההורים, אופיין האב כפסיבי ובעל קושי לעמוד מול האם ולדרוש את זכויותיו.

האם אובחנה כחרדה, טוטאלית בתפיסתה את תפקידה האימהי, מתקשה לתת מרחב ומקום לדמות ולתפקיד האב,

מתקשה לסמוך על האחר, מתקשה לסמוך אל האחר, נוטה לפרש סיטואציות יומיומיות כמסכנות ומסוכנות בצורה חד צדדית עם קושי בהתבוננות ודיאלוג לגבי פרשנות נוספת או אחרת של המציאות מלבד נקודת מבטה. בנוסף, הביעה האם חוסר אמון בגורמי הטיפול. כבר אז התנגדה האם ללינה בבית האב, ולדברי העו"ס, עמדה זו עלולה להמשיך ולבסס את הקשר הבלעדי אם-ילדים, ולהקשות על האב לשמש בתפקידו ההתפתחותי הטבעי, כמו בכל משפחה נורמטיבית. לדברי העו"ס, חלק ממהות תפקיד האב בכל מערכת משפחתית מתפקדת, לאפשר את ויסות הקשר – אם-ילד, ויציאה "משלב הסימביוזה" המתאים לגילאים הצעירים והרכים. באותו תסקיר, המליצה העו"ס על הוספת מסגרת לינות גם באמצע השבוע. יצוין כי בכל הנוגע לבת הקטינה ג', כבת שנתיים וחודש, מתקיימים המפגשים עם האב למשך מספר שעות בלבד כל שבוע, זאת לאור טענת האם כי הקטינה ג' עודנה יונקת ולא ניתן להרחיב את מסגרת הזמן מעבר לשעות ספורות בכל פעם. בעניין זה, ולנוכח עמדת האם, קבועה ועדת תסקירים, לצורך מתן המלצות אודות הסדרי השהות שת הבת עם בתו הקטינה ג'.

14. בחודש אפריל 2017, התלוננה האם על אלימות שננקטה מצד האב כלפי הבן, ועקב כך הועבר הטיפול לעו"ס חוק נוער. בתסקיר מיום 6/4/17 צוין כי האם מסרבת לקבלת טיפול, אף ללא האב, ולמרות שהתבקשה על ידי העו"ס להגיע עם הילדים לפגישה ללא האב, סירבה ולא קבעה פגישה. ביום 18/4/17 ניתנה החלטתי, לפיה הובהר לאם כי ככל שהקשר בין האב לקטינים אינו מתקיים כסדרו, שוקל בית המשפט לערב עו"ס חוק נוער. בהמשך, ולנוכח אי קיום מפגשים בין האב לתינוקת הקטינה ג', ניתנה החלטתי מיום 23/4/17 ובה חויבה האם להפקיד בקופת בית המשפט סך של 5,000 ₪, לשם הבטחת קיום המפגשים. בדיון ביום 30/4/17 נחקרו הצדדים אודות אירוע נוסף, בו טענה המבקשת לאלימות מצד המשיב. באותו דיון הופיעה עו"ס לסדרי דין, ולדבריה, מצב הילדים מדאיג, ויש לאפשר מפגשים רחבים ככל האפשר על מנת למנוע מצב בו יאלצו הילדים להיצמד לאחד ההורים. העו"ס מתרשמת כי האב אינו מסוכן, ומסוגל להתמודד עם הילדים. שיחות הטלפון

הרבות של האם לקטינים אינן מאפשרות קיום מפגש בריא [עמ' 17 ש' 18]. ביום 1/5/17 הוגש תסקיר עו"ס חוק נוער, ממנו עולה כי עקב תלונה האם, נחקרו הקטינים באמצעות חוקר ילדים. הבן סירב לשתף פעולה, ולא תמך בגרסת מי מההורים. העו"ס מתרשמת כי עיקר הפגישה בקטינים הנה סביב המאבק עצמו ועוצמת הקונפליקט בין ההורים.

15. ביום 3/5/17 ניתנה החלטתי, ובה הובהר לאם מפורשות חשיבות תפקידה כהורה שאצלו מצויים הקטינים מרבית הזמן, ואף נקבע כי בגין כל מפגש אשר יבוטל בין הקטינים לאב תפקיד האם סך של 750 ₪ בחשבון בנק שיפתח ע"ש הקטינים. ביום 11/6/17 הוגש תסקיר נוסף, ואף בו מתוארת מצוקת הקטינים. מדברי המטפלת המשפחתית עולה כי כל הילדים, ובעיקר הבן, מצויים בקונפליקט נאמנויות ובחוויה קשה ביותר עקב מסרים המועברים להם מההורים. הבן אובחן כמצוי במצוקה רגשית עמוקה, וכי ישנו פער גדול בין יכולותיו הקוגניטיביות הגבוהות, לבין יכולותיו הרגשיות בהן הוא מבטא חוסר אוניס רב. מצבו של הבן מדאיג והוא זקוק להמשך טיפול. "

.....

20. ע"פ הפסיקה, הסמכות להוצאת צו עיכוב יציאת קטין מן הארץ, נשאבת מהוראות ס' 15 [לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות](#), התשכ"ב – 1961 הקובע כדלקמן:

"אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירה על נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וכן הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מגוריו, והסמכות לייצגו."

21. סעיף 25 לחוק הכשרות קובע כי מקום בו נופלת מחלוקת בין שני ההורים, בכל עניין הנתון לאפוטרופסותם, יכריע בית המשפט, "כפי שיראה לו לטובת הקטין". בבואו להכריע בכל סוגייה בה מעורבים קטינים, על בית המשפט

להביא בראש ובראשונה את טובתו של הקטין הספציפי הניצב בפניו. כדברי כבוד השופטת ארבל בעניין [בע"מ 27/06](#) פלוני נ' פלונית, [פורסם במאגרים המקוונים] [פורסם בנבו]: "עקרון על הוא זה והוא ניצב כעיקרון מנחה בודד בסוגיות משמורת ילדים, מבלי שיישקלו לצדו באופן עצמאי שיקולים אחרים" שיקול טובת הקטין הנו: "עמוד האש ההולך לפנינו, על פי צו המחוקק וצו המצפון, היא טובת הקטין." [ראה [רע"א 1841/08](#) מפי כבוד השופט א. רובינשטיין] [פורסם במאגרים המקוונים] [פורסם בנבו]] [וראה גם [בג"צ 5227/97 דוד נ' ביה"ד הרבני הגדול בירושלים, פ"ד נה\(1\) 413 \(1998\)](#)].

22. אין חולק כי צו עיכוב יציאה מן הארץ פוגע בזכות התנועה של הקטין שהיא זכות חוקתית. ואולם, לצד זכות זו, עומדת זכותו של האב לקיום חובותיו וזכויותיו כהורה, וזכותם של הקטינים לקשר רחב ומשמעותי עם שני הוריהם. במקרה של התנגשות בין הזכויות, על בית המשפט לערוך את המאזן הנכון. לשם הבטחת השבת הקטינים למקום מגוריהם, נועדו, בין היתר, הוראות חוק אמנת האג [החזרת ילדים חטופים], תשנ"א-1991. במקרה דנן, עיקר טענותיה של האם מתבססות על העדר חשש, לאי החזרת הקטינים לישראל, ומכאן, סבורה היא כי הזכות לחופש התנועה גוברת ויש להתיר את יציאתם של הקטינים מישראל. עוד טוענת האם כי הנסיעה תהיה חווייה טובה לקטינים, ומנגד לא יגרם נזק משמעותי ללימודים.

23. עמדתי שונה. לטעמי, בעת שבית המשפט שוקל האם להתיר יציאתם של הקטינים לחו"ל, עליו להביא בחשבון, בין יתר השיקולים, את הנזק שעלול להיגרם לקשר שבין הקטינים להורה הנותר בישראל. מדובר בשיקול מהותי. במקרה בפני, החשש כי האם לא תשיב את הקטינים לישראל, אמנם קטן יחסית, וניתן להפחיתו באמצעות הטלת בטוחות מתאימות. שיקול נוסף, נוגע לעובדה כי הקטינים יעדרו ממסגרות החינוך לתקופה משמעותית של 15 יום לפחות, ובמקרה רגיל, דומני כי ניתן היה להשלים עם כך.

24. לעומת זאת, מצב הקשר בין הקטינים לאב כיום רעוע מאוד, עד כדי כך, שהבן אינו מסכים להיפגש עמו מעבר לשעתיים בשבוע, את הבת הקטינה ג', כמעט שלא פוגש האב עקב טענת האם לצורך בהנקה, וגם הבת הקטינה ב', נתונה להשפעה מצד גורמים רבים, וגם אצלה ניתן לראות פגיעה וחשש מפני החמרה. להתרשמותי, כל ניתוק והפסקת קשר, עלול להביא לפגיעה ולהמשך התדרדרות הקשר עד כדי נתק ממש. יש להביא בחשבון כי מדובר בנסיעה שלישית של האם עם הקטינים במהלך שנה אחת, ומנגד את העובדה כי עקב הקשר הרעוע, ומגבלות המוטלות על ידי האם [בנוגע לקטינה ג'], האב אינו יכול לצאת עם הקטינים לחופשה ממושכת בדומה לאם, ונסיעה נוספת, בתוך פרק זמן כה קצר, עלולה להביא להעצמת כוחה והגדלת השפעתה של האם על הקטינים, השפעה אשר עד כה התגלתה כבלתי תורמת לקשר, וזאת בלשון עדינה. בנוסף, הבאתי בחשבון את העובדה כי במהלך הדיון התברר כי האם כבר הודיעה לקטינים אודות הנסיעה הצפויה, ולדבריה, הם יתאכזבו מביטולה. אין צורך לציין כי גם עניין זה, מעלה אף הוא את חוסר הרגישות והמודעות מצד האם, אשר לוקחת כמובן מאליו כי בית המשפט ייעתר לבקשה, תוך התעלמות מעמדת האב, מיתר השיקולים הדרושים, ובעקיפין מטובת הילדים.

25. מכל החומר שבפני עולה בבירור כי למרבה הצער, המבקשת אינה מגלה כל הבנה לחשיבות הקשר שבין הקטינים לאביהם, ולאחריות המוטלת עליה לשימור שיפור וחיזור הקשר כאמור. לטעמי, מתן היתר לנסיעת הקטינים הבן והקטינה ב' כמבוקש, עלול לפגוע פגיעה של ממש בקשר בינם לבין האב, ואף לנזק בלתי הפיך, כך ממש. לטעמי, וכעולה מהחומר שבפני, מדובר באב טוב ומיטיב לילדיו, אשר מוכן לעשות כל הנדרש לשם חיזוק ושיפור הקשר עם ילדיו. לא התרשמתי כי האב מהווה סיכון כלשהו לקטינים, אינו מבין את חשיבות הקשר בין הקטינים לאם, או שהוא פועל בדרך כלשהי לפגוע בקשר כאמור, והראיה כי מאז תחילת ההליכים לא אירע אף מקרה בו סרבו הקטינים לשוב לאמם. דומני כי הפעולה הנכונה שיש לבצע, בנסיבות המקרה, הנה בניית תכנית טיפולית, בסיוע גורמי המקצוע,

ובמסגרת, בתקופת העדרה של האם מישראל, יתקיימו מפגשים מורחבים ופעולות טיפוליות בין האב והקטינים, לשם שיקום וחיזוק הקשר שבין האב לקטינים.

8. מאז ניתנה החלטתי לפיה על הצדדים לפעול לקבלת טיפול, מטעמים שונים, הקשורים בשני הצדדים, התכנית הטיפולית לחזוק הקשר בין האב לבנו, מצויה רק בראשיתה. ראה לעניין זה, החלטתי מיום 13/5/18. לא זו בלבד שלא מצאתי שהקשר בין הקטינים [ובפרט הבן], לאב, השתפר מאז חודש ינואר, אלא, שלמרבה הצער, דומני כי חלה התדרדרות והמצב אף החמיר [כך גם ע"פ טענות האם בתגובתה לבקשה ליציאת האב מישראל]. להתרשמותי, והדברים נאמרים בצער רב, האם עדיין אינה מפנימה כלל את חשיבות הקשר שבין הקטינים לבין האב. מתגובת האם עולה כי היא מתנגדת לנסיעתו של האב עם הילדים [ראה בעמ' 2 ס' ג], ולדבריה: **"האב עצמו יודע גם יודע, שהעת הנוכחית אינה מתאימה לנסיעה עם ילדיו לחו"ל – משיקולים אובייקטיביים, ושנסיעה כזו לבטח לא תשרת את טובת הילדים, ואף תגרום לנזק ותפגע בקשר שלו עמם."**

9. מהנספחים שצורפו על ידי האם לתגובותיה, עולה כי היא מדובבת וחוקרת את הילדים, לאחר חזרתם מביקור אצל האב. האם עושה שימוש במידע המתקבל לשם "איסוף ראיות", כנגד האב, ואף פונה לצדדי ג' לשם "חיזוק" אותו מידע. לשם דוגמא, אתייחס לתחלופת הודעות בין האם לגנת של הבת הקטינה ב' אשר צורפה לתגובת האם ובו רושמת האם לגנת [הודעה ראשונה בשעה 15:34]:

"....היא סיפרה שבבוקר סרבה לצאת מהרכב של פלוני והוא גרר אותה בכוח לצאת מהרכב לגן.....רציתי לדעת מדוע בכתה ומה קרה..." בשעה 18:21 שולחת האם הודעה נוספת לגנת: **"....אבקש לדעת מה קרה"** [ההדגשה לא במקור ט.פ.]

לאחר זמן רב, רק בשעה 20:58 הגנת משיבה:

"נכון, בבוקר פלוני ביקש ממני לעזור לו לקחת את הקטינה ב' לגן. הוא לא גרר אותה בכח מהאוטו, רק עזר לה לצאת.....היא היתה מאושרת...התנהגה רגיל והיתה חיונית, כך שלא ראיתי צורך לדווח לך...." [ההדגשה לא במקור ט.פ.]

10. מדובר בעניין מהותי בעיני. הטענה של שימוש בכח מצד האב כלפי הקטינים, חוזרת פעם אחר פעם בטענותיה של האם. תגובתה של הגנת, מעידה כאלף עדים כי מדובר בטענת סרק, שנטענה ונועדה, כך לכאורה, למטרות זרות, כולל פגיעה ישירה במעמדו של האב, כך גם בעיני הגנת, וגם בעיני גורמים נוספים ואף מצד בית המשפט אליו מוגש החומר. אין כל ספק כי למעט במקרים חריגים וקיצוניים, בהם מתעורר חשש ממשי או סיכון לשלומם של קטין, על הורים להימנע לחלוטין מלדובב ולחקור את ילדיהם, לגבי פרקי הזמן בהם הם

מצויים אצל ההורה האחר. במקרה דנן, מוכיחה האם פעם אחר פעם, כי היא חוקרת את הקטינים אודות זמני השהות אצל האב, ופוגעת בהם אגב כך. חמור מכך, האם עושה שימוש במידע המתקבל [אשר מהימנותו מוטלת בספק], אל מול גורמים חיצוניים, מביאה בכך בהכרח לפגיעה במעמדו של האב למול גורמים אלו, ובכך מעצים וגדל הנזק שבעתיים. **לפיכך דומני כי לא זו בלבד שהאם אינה מעודדת חיזוק הקשר, אלא שהיא אף פוגעת בקשר שבין האב לילדיו, וזאת בין בעקיפין, ובין במישרין, והדברים נאמרים בלשון עדינה.** לטעמי, מתן היתר ליציאת הקטינים עם האם לחו"ל, במנותק מבקשת האב לנסיעה לחו"ל, עלולה להביא לפגיעה ממשית בקשר בינו לבין הקטינים, ואף תעביר מסר בעייתי לקטינים לפיו: **רק לאם מסוגלות לקחתם לחופשה.**

11. במהלך הדיון, עלתה אפשרות כי שני ההורים יצאו לחו"ל עם הקטינים, כאשר לאור העובדה כי האם כבר נסעה עמם בעבר פעמיים, סברתי כי נכון יהיה שנסיעתו של האב תהא במועד מוקדם יותר, לפרק זמן של כ- 4-5 ימים. לאחר שובו לישראל, תיסע האם עם הקטינים, לפרק זמן דומה. מובן כי לשם כך נדרשים הצדדים לשיתוף פעולה לשם תיאום מועדים, הכנת הקטינים לנסיעות וכו'. לטעמי, שיתוף פעולה כאמור, יעביר מסר בריא ונכון לקטינים, לפיו שני ההורים סומכים אחד על משנהו ומאפשרים לילדים שהייה ממושכת, בסביבה חדשה, במנותק ממחלוקות ומשגרת היום יום. מצב זה, יאפשר לילדים ליהנות מהנסיעה עצמה, לחזק את הקשר ובכך להיתרם. **למרבה הצער. האם סירבה להצעה.**

12. שקלתי האם יש מקום להתיר את בקשת האב לנסיעה עם הקטינים לחו"ל. בעניין זה, דומני כי אין מקום "להעניש" את הקטינים ואת האב עקב אופן התנהלות האם. עם זאת, ולנוכח הקשר הבעייתי עם הבן, דחיית בקשת האם לנסיעה, והטענת האם כי הקטינה ג' יונקת, יחד עם כל יתר נסיבותיו של תיק זה, דומני כי לעת הזו, אין לכך מקום, ואני דוחה את הבקשה.

13. נוכח כלל האמור, דומני כי לעת הזו, אין מקום להתיר יציאתם של הקטינים מישראל ואני דוחה את בקשות שני הצדדים בעניין זה.

הרחבת זמני השהות בין האב לבנות בתקופת הקיץ:

14. לדברי האב, יש מקום להורות על הרחבת מסגרת זמני השהות בינו לבין הבנות, לתקופת הקיץ, וזאת באופן שבו ילונו הבנות אצל האב בחלוקת זמן שווה, שלושה לילות ברציפות, לסירוגין, אצל כל אחד מההורים. האב מפנה לעבודה כי מאז הורחבו המפגשים בינו לבין הקטינה ג', בחודש פברואר, מתקיימים המפגשים באופן תקין, וכך גם המפגשים עם הבת הקטינה ב'.

15. האם מתנגדת להרחבת זמני השהות, ומפרטת בתגובה האוחזת 24 עמודים ו 84 סעיפים, מדוע אין מקום לבצע כל שינוי בחלוקת הזמן ההורי. עיקר טענות האם נוגעות למרחק הגיאוגרפי בין א' לב'. לגבי כל אחד מהילדים מפרטת וטוענת האם כי אין זה מטובתו להרחבת הסדרי השהייה, ובפרט בעניין הקטינה ג' שעודנה יונקת, כך לדברי האם.

16. **בכל הנוגע להרחבת מסגרת המפגשים בין האב לבת הקטינה ג' – לעניין זה, הבאתי בחשבון את המלצות וועדת תסקירים, שהוגשו לתיק ביום 12/2/18. מההמלצות עולה כי יש להרחיב את הסדרי השהות באפן מדורג הכולל ארבעה שלבים. בנוסף, הבאתי בחשבון את עמדת האפוטרופא לדין מיום 11/2/18, אשר לקחה חלק בוועדת התסקירים שנערכה, ולדבריה:**

”11. בוועדת התסקירים, עלו העובדות הבאות: הקטינה ג' ילדה בריאה, אשר אוכלת אוכל ”מוצק” על כל סוגיו, לטענת האם עדיין מניקה.

12. כשנשאלה האם כמה פעמים היא מניקה את הקטינה ג', אז פעם אחת ענתה בבוקר, אולי אחה”צ ובלילה. כעבור זמן ענתה ”כל שעתיים שלש”!?”

13. פסיכולוגית הוועדה הבהירה את מידת הנזק אם אכן האם מניקה כל שעתיים שלוש את הקטינה ג' – קרי הקטינה ג' עוד לא יוצרת נפרדות מהאם, עצמאות, פיתוח של מנגנוני הרגעה עצמאיים ולכך השלכות שליליות רבות על התפתחות הילדה.

14. יתרה מכך, האם סיפרה כי היא עובדת יום בשבוע מהבוקר ועד הלילה בדרום וביום זה הקטינה ג' לא יונקת!! אמא שלה [סבתא של הקטינה ג'] שומרת על הקטינה ג'. כאן יאמר כי לא ברור למה האמא צריכה לשמור על הקטינה ג' ולא אביה אשר מסוגל ורוצה.

.....

17. מהר מאוד ”נזנחה” סוגיית ההנקה – והסוגיה שקיבלה משקל היתה – הנסיעות לבית האב

הצעת האפוטרופא לדין היתה להרחבה מיידית של הסדרי השהות בין הקטינה ג' לאב, בשלב ראשון תוספת לינה אחת בשבוע, ולאחר כ- 4 חודשים תוספת שתי לינות בשבוע.

17. למרות המלצות עו”ס לסדרי דין, ולנוכח המלצות האפוטרופא לדין, ומשסברתי כי אין כל מניעה להורות על הרחבת מסגרת המפגשים והוספת לינה במועד מוקדם יותר, ניתנה החלטתי מיום 28/2/18 ובמסגרתה הוריתי על הוספת לינה בימי ד' באמצע השבוע, וכן

בהרחבת מסגרת השעות בסופי שבוע. משמעות החלטה זו - הוספת לינה לקטינה ג' אצל האב כ- 5 חודשים תמימים לפני המועד עליו המליצה וועדת תסקירים [1/7/18]. על החלטה זו האם לא הגישה ערעור ולא אפשרה לערכאת הערעור לבחון את טענתה כי הקטינה ג' עודנה יונקת. משכך, הפכה ההחלטה חלוטה, ואינני סבור כי כיום, משחלפו חמישה חודשים נוספים, יש להיזקק לטענה זו כגורם המונע מפגשים עם האב. יש לזכור כי מאז ניתנה ההחלטה על הרחבת המפגשים והוספת לינות חלפו למעלה מ- 4 חודשים תמימים בהם התקיימו המפגשים באופן תקין בסה"כ.

18. לעניין המרחק הגיאוגרפי בין א' לב' – אמנם נכון כי מדובר במרחק לא מבוטל של כ- 50 ק"מ [ע"פ אפליקציית GOOGLE MAP]. עם זאת, מדובר בנסיעה לא ארוכה של כ- 45 דקות בלבד, נגד כיוון התנועה. נכון כי בעבר הבעתי דעתי לפיה יש מקום להסתפק בלינה אחת בשבוע, ואולם, זאת כסידור זמני ולא קבוע. בנוסף, מאז החלו ההליכים גדלו הילדים, התחזקו, והסתגלו לנסיעות ולחלוקת הזמן ההורי המבוצעת מזה זמן. להתרשמותי, נוכח כלל נסיבותיו של תיק זה, ובפרט חשיבות חיזוק הקשר שבין האב לילדיו, ונכונותו של האב לביצוע הנסיעות כנדרש [כפי שאף הוכיח בפועל], לא מצאתי כי יש בכך כדי למנוע את הרחבת מסגרת המפגשים כמבוקש.

19. כמצוותו של בית המשפט המחוזי, שבתי ועיינתי מחדש בהחלטתי מיום 1/7/18, ושקלתי פעם נוספת את טענות הצדדים. בפרט הבאתי בחשבון את טענותיה של האם שהובאו בפני, בפירוט רב מאוד. גם לאחר ששבתי ובחנתי פעם נוספת את כלל השיקולים הדרושים, עמדתי נותרה בעינה. יש לציין כי מאז החלו ההליכים בתיק זה, בחודש צמבר 2016, לא נתנה האם את הסכמתה להרחבת המפגשים בין האב לילדיו, ולו פעם אחת. כל הרחבת זמני שהייה כאמור, היתה כרוכה בהחלטות שיפוטיות שנכפו על האם. להתרשמותי, הוכיחה האם במעשיה כי היא אינה מאמינה בקשר בין האב לילדיו, וסבורה, כך למרבה הצער, כי טובתם לנתק ממנו – ממש כך. אינני סבור כי יש מקום ליתן יד להתנהלות מעין זו, ודומני כי על בית המשפט לומר את דברו בקול ברור וצלול, כי טובתם של ילדים הנה לקשר עם שני הוריהם, והורה שאינו מסוגל להבטיח קיומו של קשר בין ילדיו להורה האחר, אינו מתאים – ממש כך – לשמש הורה משמורן – על כל המשתמע מכך.

20. בכל הנוגע לקטינה ב' – לא מצאתי כל ממש בטענות האם, ודומני כי אין כל מניעה להורות על הרחבת מסגרת המפגשים, וזאת בהתאם להחלטתי מיום 1/7/18, אשר מקוימת הלכה למעשה.

21. לנוכח האמור, אני מורה כי האב יאסוף את הבנות מבית האם בשעה 09:00 או ישירות מהקייטנה וישיב אותן לבית האם בשעה 09:00 או ישירות לקייטנה. בסופי שבוע, יאסוף האב את הבנות מבית האם ביום ו' בשעה 09:00 ויחזיר אותן לבית האם ביום א' בשעה

09:00 או לקייטנה. יש לציין כי גם ע"פ חלוקת זמנים [זמנית], מורחבת זו, אין מדובר בחלוקה שווה, כאשר מידי 14 לילות החלוקה תהא 6 אצל האב, ו-8 אצל האם.

הרחבת מסגרת המפגשים מחודש ספטמבר ואילך:

22. לטענת האב, נוכח העובדה כי הקטינה ב' עולה לכיתה א' ובבית הספר לא מתקיימים לימודים ביום יש מקום להורות על הרחבת מסגרת המפגשים באופן שבו יאסוף את הבנות בימים ב' ו-ה', את הקטינה ב' ישירות מהמסגרת החינוכית, ואת הקטינה ג' 15 דקות לפני כן, והוא ישיב אותן ישירות למסגרת החינוכית למחרת בבוקר. בנוסף, מידי סופ"ש שני ועד ליום א' בבוקר.

23. האם חוזרת על התנגדותה, וזאת בתגובה מפורטת, הכוללת 87 סעיפים על פני 21 עמודים. בתגובתה, טוענת האם כי לא ניתן לשנות את יום המפגש ליום חמישי, מאחר וביום רביעי היא ממילא עובדת עד שעה מאוחרת וחוזרת לביתה רק סמוך לשעה 15:21. מתשובת האם עולה כי לקטינה ג' מסגרת גן ביום שישי, וגם מסיבה זו סבורה האם שאין מקום להורות על הרחבת מסגרת המפגשים. האם חוזרת על המרחק הגיאוגרפי בין א' לב'. האם חוזרת על כל טענותיה, בדבר חוסר כשירותו של האב לטפל בילדים, העובדה כי הוא מזניח ומתרשל, כך לדבריה, בטיפול בילדים, נוהג באלימות, ועוד טענות שונות ומשונות.

24. לאחר שעיינתי בכל החומר המצוי בפני, ושקלתי טענות הצדדים, דומני כי יש מקום להותיר את חלוקת הזמן ההורי שנקבעה לעיל בתקופת הקיץ, גם בהמשך השנה, וגם בתקופת הלימודים. אינני מתעלם מהמרחק הגיאוגרפי, ומהקושי הלוגיסטי, ואולם, דומני כי במסגרת כלל השיקולים, לרבות הצורך הממשי בחיזוק הקשר בין האב לבנותיו, מדובר באיזון ראוי בנסיבות שיש לקבלו.

25. לפיכך, אני מורה כי חלוקת הזמן שנקבעה לעיל בתקופת הקיץ, כמפורט בסעיף 21 לעיל, תמשיך ותחול גם החל מחודש ספטמבר ואילך.

26. בכל הנוגע לחלוקת הזמן בתקופת החגים, מתבקשת עו"ס לסדרי דין לסייע לצדדים בחלוקת הזמן, כאשר העיקרון הכללי הוא חלוקת זמן שווה, כאשר הילדים יהיו בחגים עם ההורה עמו לא שהו בשנה שעברה, וכך לסירוגין מידי שנה גם בעתיד.

27. עו"ס לסדרי דין מתבקשת להגיש עדכון לבית המשפט, בתוך 60 יום מהיום, אודות מצב הקטינים והמשפחה, התקדמות הליך הטיפול וחיזוק הקשר בין האב לבן, וכן המלצות כפי שתמצא לנכון.

28. הוצאות – לאחר ששקלתי טענות הצדדים, אני מחייב את המשיבה לשלם למבקש הוצאות הבקשות ושכ"ט עו"ד בסך של 7,500 ₪, אשר ישולמו בתוך 15 יום מהיום, שאם לא כן, ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

29. החלטה זו מותרת לפרסום, תוך השמטת פרטים מזהים.

המזכירות תמציא החלטה לצדדים, לאפוטרופא לדין ולעו"ס לסדרי דין.

ניתנה היום, י"ב אב תשע"ח, 24 יולי 2018, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

טל פפריני 54678313-/
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה